NAM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THỨ 2270 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ SÁU 10 OCTOBRE 1924

BIBLIOTHEQUE SUPERIEURE DU TONKIN DEPOT LEGAL INDOCHINE

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 2805

ANNONCES

Những nhân tài hành-chính tư-pháp ở nước ta sau này

Vừa đây có nghị-định quan Toàn-quyền đổi lại trường Pháp-chính mà lập ra trường Cao-học Đông-pháp (Hautes Etudes Indochinoises); trong nghị-định có nói rõ những sinh-viên tốt-nghiệp ở trường ấy sau này sẽ được bổ dụng làm các quan hành-chính tư-pháp; thế là trường Cao-học Đông-pháp sau này sẽ là một nơi xuất sản những bậc làm dân lý chính, thay mặt nhà-nước mà nhận lấy cái trách-nhiệm hưng lợi trừ hại, chỉ tranh quyết tụng cho nhân-dân mình, mà những sinh-viên tốt nghiệp ở trường ấy sau này sẽ là những người có chức có vị, có thể có quyền, tác oai tác phúc được với nhân-dân mình vậy.

Nước nào cũng vậy, dời nào cũng vậy, đã có quốc-gia có xã-hội thì tức là phải có chính-trị, có pháp-luật, chính-trị để mưu tính những việc công-cộng của nhân-dân, pháp luật để phân-xử những việc tranh tụng của nhân-dân; người chấp-hành cái quyền chính-trị pháp-luật ấy là các quan hành-chính tư-pháp; hết thảy nhân dân trong nước không ai được cưỡng trái với chính-trị pháp-luật của nhà-nước, nên những người chấp-hành cái quyền chính trị pháp-luật, đối với nhân-dân vẫn có cái oai-lực tuyệt đối, khiến cho người ta phải tôn kính, phải khiếp sợ, phải phục-tòng; cái oai-lực mạnh-mẽ thật, mà cái chức-vụ cũng quan-trọng nhiều, vì những điều công-lợi công-ích của nhân-dân đều tự tay mình trù hoạch kiến-thiết ra cả, tính-mệnh tài-sản của nhân-dân cũng đều tự tay mình giữ-gìn bênh vực cho cả. Những người công-minh cần cán mà làm trọn được cái chức-vụ của mình thì tạo được phúc lợi cho nhân-dân thật không phải nhỏ; nhưng nếu gặp những người tàn ác tham nhũng, lạm dụng cái oai-lực của mình, nhân sự sinh phong,tạ đoan tư-nhiễu, dĩ khúc vi trực, chỉ lương vi cường, nhân-dân thụ-hại cũng không phải là ít,nhất là ở vào một nước dân-trí chưa khai-thông, quan-quyền còn tích trọng như nước mình thì càng có cái lợi hại quan-hệ lớn lắm. Nước mình theo cái chế-độ quân-chủ đã mấy nghìn năm nay, nhân-dân chỉ có cái tính chất phục-tòng mà không có cái năng-lực tự-trị, một trăm việc trong xã hội, việc gì không có lợi quan truyền bảo, lệnh quan đốc thúc, thì dù là việc lợi đến đâu cũng không sao tự làm lấy được, dù là việc hại đến đâu cũng không sao tự trừ lấy được, người cầm miệng ăn tức là cầm cả cái quyền họa phúc của muôn nhà; dân đối với quan, kính như cha mẹ, sợ như thần minh, quan bảo xuôi hay xuôi, quan bảo ngược hay ngược, chẳng luận thế nào là ngay là gian, là phải là trái, cứ mồm quan nói ra là gang là thép đấy, ngay đó mà bẻ làm queo cũng được, đến đó mà thay làm trắng cũng nên; chấp-hành cái quyền chính-trị pháp-luật ở một nước một dân như thế thì lệnh gì mà chẳng hành, cấm gì mà chẳng chỉ, vật diệt dưỡng nào mà chẳng được, thi-thố việc gì mà chẳng xong; vì thế mà những bậc hiền-thần lương lại ta từ xưa đến nay gặp được lúc đắc thời, đắc vị, thường dễ triển-bố được cái bão-phụ phúc dân lợi nước, minh-hình thu chính, làm cho trăm họ được hưởng cái phúc thái-bình lạc nghiệp an cư; song, cũng vì thế mà những kẻ tham-quan ô-lại càng dễ lợi dụng được cái tập-quán tôn quan sợ quan của dân mình, lạm dụng cái quyền chính-trị pháp-luật ở trong tay, muốn làm gì thì làm, muốn nói sao thì nói, vơ năm vét mười, rán sành ra mỡ, mà cái tính mệnh tài-sản của một lũ lung-đen khố cao, cổ thấp họng bé, đành chịu làm cá nhịt cho người tha-hồ mà hành-hạ, mà ốp lép, mà giờ hết cái thủ-đoạn hút máu bào xương.

Cái trường Cao-học Đông-pháp dây chính là cái trường lập ra để đào-tạo lấy những nhân-tài hành-chính tư pháp ở nước ta sau này đó; những sinh viên theo học trong trường này chính là những người được chấp-hành cái quyền chính-trị pháp luật ở nước ta sau này, muốn trở nên những bậc hiền-thần lương-lại hay muốn trở nên những kẻ tham-quan ô lại sau này đều có thể được cả đấy, cứ cái chương-trình học thì học về những khoa chính-trị học, pháp-luật học, lịch-sử học, và phổ-thông học, như thế kể cũng tạm đủ được cái tư-cách làm một ông quan, cũng tạm liệt vào bọng nhân-tài hành chính tư pháp ở nước ta rồi vậy. Nhưng nhà trường có thể dạy được là dạy được cái trí-thức, cái tài-năng, chứ tưởng cũng không có cách gì mà dạy đến cả cái đức nhân tử, cái lòng công-chính, cái tính thanh cần được, đến những cái ấy thì thật không có sách nào mà nhồi nhét, thầy nào mà uốn nắn cho nổi, luật nước phép vua nghiêm nhặt biết chừng nào, bia miệng trăm đời xấu nhuốc biết bao nhiêu, mà của hối-lộ vẫn có người không từ, án tham-tang vẫn có người phạm phải; huống đương cái thời buổi chủ-nghĩa kim-tiền thịnh-hành một cách dữ dội quá, người nào người nấy trong tâm mục đều chỉ có một ông thần tiền là thượng-đẳng tối linh, miễn cho kiếm được tiền thì tội ác gì cũng chẳng kiêng, ô, nhục gì cũng chẳng ngại; người đã chấp-hành được cái quyền chính-trị pháp-luật mà đối với một dân tôn quan sợ quan quá thì thật là ở vào một cái địa-vị rất dễ kiếm tiền, kẻ lấy người da, kẻ vào người ra, quanh mình chỉ những tiền là tiền, mà bảo chẳng tiền không lấy, e cũng khó lắm. Ngày nào có một tờ báo tây đã cực tả cái tệ ăn tiền của quan ta, nói: Cái số tiền thu nhập của ông quan trong một ngày bằng của toán cướp trong năng tháng; những chuyện tham-quan ô-lại kể biết đến bao nhiêu cho cùng! Nay lập ra cái trường này để lấy người bổ dụng vào các chức quan hành chính tư pháp, thì nhân-tài trong quan-giới ta sau này lại có đổi mới một lần nữa; nhưng chẳng hay người đổi mới mà cái óc tham tiền có cũng đổi mới được không? Ôi! Một cái dấu hỏi lớn quá!

T.

SỐ NGƯỜI NGOẠI QUỐC NHẬP TỊCH PHÁP TRONG NĂM 1923

Số người ngoại quốc nhập tịch Pháp trong năm 1926 cộng là 20.318 người, tính ra như sau này: Người Ý: 8.200; Bỉ: 4 532; Tây-ban-nha: 2.253; Nga: 982; Thụy-sĩ: 848; Đức: 650; Ba-lan: 345; Lô-ma-ni: 277; Lục-xâm-bảo: 275; Thổ-nhĩ-kỳ: 265; Người Algérie, và các thuộc-địa: 252; Anh: 232; Áo: 221; Người Đức sinh ở Alsace hoặc ở Lorraine: 194; Người ở Tunisie: 99; Hy-lạp: 92; Hà-lan: 75; Hung-gia-lị: 72; người Marocains: 64; người Tchécoslovaques: 21; người các xứ khác: 251.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 9 Octobre 1924

Mưa gió ở Pháp

Tại bờ bể đất Berg-sur-Mer và quận Manche mưa gió dữ dội. Nhiều tàu bể bị nạn. Miền bắc, miền tây và miền Paris lồn hại nhiều, một cái tàu bay đương bay ở Bourget gặp gió bão rơi xuống. Hai người cưỡi tàu chết.

Nước Pháp với nước Nga

Hội đồng coi việc nước Nga do M. de Monzie chủ-trương đã họp kỳ thứ nhất.

Nước Xiêm với nước Pháp

Hoàng-thân Chantabari, là em vua Xiêm-la tới Paris ngày hôm qua.

Bệnh tình cụ Anatole France

Cụ Anatole France rạc dần, song cụ vẫn tỉnh.

Tòa nội các Anh tại nghị-viện

Hạ-nghị-viện Anh đã bàn về việc Workers Weekly, ủng thời không truy-vấn M. Campbell nữa.

Đảng bảo-thủ xin nghị-viện ủng chuẩn một khoản khiển-trách tòa nội-các. Nghị-viện bỏ 359 phiếu bỉ khoản ấy. 58 phiếu ủng-thuận chỉ có 198 San đảng tự-do đệ trình một khoản xin đặt một cuộc điều tra về việc Workers Weekly, nghị-viện bỏ 364 phiếu ủng-thuận khoản ấy. 56 phiếu bảo ủng là 198.

Các báo nói rằng vì việc bỏ phiếu mới rồi, nghe đâu M. Macdonald xin giải tán nghị-viện, thì Anh-hoàng đã ưng thuận.

Việc nước Đức

Ông thủ-tướng Marx đã soạn một cái chương trình nội-ngoại chánh-trị làm chuẩn-đích để đi đến dinh cho đảng Xã-hội dân-chủ và đảng Quốc-dân dự chân vào tòa nội-các, chương-trình ấy đã đem hỏi ý kiến các chánh-đảng.

Xe-hỏa trượt bánh

Xe-hỏa Paris Rôme trượt bánh, năm người chết, Năm chục người bị thương.

Cavile, ngày 9 Octobre 1924

Cái khí-cầu Zr 8 của Hoa-kỳ

Washington 6. — Ngày hôm nay có tin rằng trước ngày 11 Octobre khí-cầu Z-3 chưa khởi hành được.

Tin Fridrieksaven. — Cái nhà để khí-cầu Z-3 trước khi khí-cầu vượt qua Đại-tây-dương đến Lakehurst bị sét đánh, không tổn hại gì.

Giá bạc cao

Tin New York, 7. — Bạc thoại ngày hôm nay cao lắm: 7,13/8.

Giá bạc cao phần nhiều bởi Thượng-hải và Ấn-độ mua nhiều lắm

Cơ bão ở Phi-luật-tân

Tin Manille, 9. — Hiện nay bắc-bộ Luzon, gió bão không qua đêm. Viện thiên văn báo tin rằng luồng bão ở miền đông Luzon đã trệch về phía bắc, và đi về đường bắc về 18° bắc, cách phi-tín đông của bắc-bộ Luzon từ 80 đến 90 dặm. Hiện đã tới đó cứu trợ cho những kẻ bị nạn trong trận bão mới rồi.

Cướp 30 vạn bạc trên một chiếc tàu bể

Tin Thượng-hải, 7. — 30 người hành khách của tàu Ning-Sbing đi Phúc-châu ngày 2 octobre, bất viên trưởng tàu mãn số ở một nơi vắng gần Hương-cảng, cướp lấy 300.000 bạc trên tàu mà trốn đi mất. Bọn thủy-thủ phải một người chết và một người bị thương.

VIỆC GIÁO-DỤC CỦA CHÁNH PHỦ XÔ-VIẾT TẠI CÁC NGỤC-THẤT

Người ta nói rằng chánh-phủ Xô-viết ngục chưng cũng lưu tâm về việc giáo-dục tại các ngục-thất lắm thì phải.

Nghe đâu trong nhiều ngục-thất có đặt các ban học, lại đông bọn tội nhân cho họ dạy lẫn nhau. Cái chương trình các bài học đại khái cũng như chương-trình các trường sơ đẳng. Lại có đặt các cuộc diễn thuyết về các tri thức phổ-thông và chánh-trị học. Nhờ về sự giáo-dục ấy, số người bất thức tự cũng đỡ đi được ít nhiều. Nghe đâu trong nhiều ngục thất lại có để riêng chỗ cho bọn tội-nhân lập diễn kịch, vì bọn ấy có ý thích cái thú ấy hơn cả các cuộc tiêu khiển khác.

Tại nhiều ngục-thất, lại có xuất bản một thứ báo riêng, hoặc in bằng thạch, cũng có khi in bằng máy. Hiện nay các thứ báo riêng ấy có tới 20 thứ.

Nhà giam Sokolniki xuất bản một thứ báo, đem đấu xảo được giải. Nhà giam Vlatka có một thứ tạp chí mỗi tháng xuất bản hai kỳ, do những tội-nhân cũng n ững người làm việc ở nhà giam soạn.

NGƯỜI NƯỚC NÀO CAO LỚN NHẤT THẾ-GIỚI?

Người xứ Patagonie (Nam-Mỹ) cao nhất thế-giới, đo đồng cao được 1 m 78.

Sau đến những người Zoulous, Iroquois, Indiens, và người Polynésiens cũng gần cao lớn bằng người xứ Patagonie.

Sau những người trên này đến người Ecossais, người Anglais, người Suédois, và người Norvégiens, đo đồng cao được 1 m 70.

Sau nữa đến người Danois, người Belges cũng vào bậc cao lớn.

MẤY VIỆC QUAN SÁT VỀ HÒA-TINH

Viện thiên-văn Lewell có tuyên cáo rằng hai ngọi tây tinh của hỏa-tinh đương nên bằng chất sắt. Xem mấy bức ảnh chụp được trong khi hỏa tinh đi gần địa-cầu mới rồi, thì rõ ràng mọi lý-thuyết phát minh bấy nay về không khí, cùng các chất khác ở trên hỏa-tinh đều là đích xác cả.

Giáo-sư Prost, chủ nhiệm viện thiên-văn Sork có nói tại Chicago rằng trong buổi quan sát mới rồi, ông không nghiệm thêm được điều gì mới cả. Như ý ông thì trên hỏa tinh không có sinh vật, có ra nữa thì chỉ có loài cây nấm mà thôi. Giác-sư có trông thấy những vết đỏ, có lẽ đó là sa-mạc và băng-tuyết.

VĂN UYỂN

Bài phú thần tiền

Học văn « thần cũng vì tiền »

Tiền ở trên trần, ai cũng phải cần,
thế-gian thông-dụng, thần-hạ đồng lần,
trong nhà ngoài nước, trên quan dưới dân, suốt già trẻ khắp xa gần,
đem thần a đồ, làm phù hộ thần, lấy đồng tiền làm lao, sao kể hết, nước, coi đồng tiền làm mạnh, qui báu vô ngần, nhiều tiền là tiền trên đời, được tuổi cũng để nói thanh, nén bạc đâm toạc tờ giấy, cũng thiêng ai gọi là thần.

Tiền ngân quan dài, vành tròn lỗ thẳng, tự vua đúc ra, cho dân tiêu dụng, có tiền thì nói ra rồng, không tiền thì nguy như phượng, nhiều tiền thì dại cũng nên khôn, ít tiền thì khéo cũng hóa vụng, còn tiền tay trắng cũng nỗi cơ-đồ, hết tiền anh-hùng cũng lo vận túng, tiền vào nhà quan, như than trong vào lò, tiền vào nhà giàu như nước chảy chỗ trũng, chứa trong kho đụn, chật như nùi đống như ngoằn, dùng việc chiến-tranh, sắc hơn gươm mạnh hơn súng, kim-ngân phá lệ luật, cỗ cầy là hơn, tài-hóa thu nhân-tâm, muốn giàu ai cũng.

Cho biết tiền tiền với ruột, huyết mạch lưu thông, khác nào thần ở trên đầu, đem ngày thờ phụng. Vua trọng quan yêu, kẻ tư người vị, không phải là vua, mà sai được quỉ, chẳng vàng mượn bạc c ổng thể mà tôn, bà thốc ông tiền không tiền mà qui, xã-hội vì tiền mà sinh-tồn, nhân-cách theo tiền làm giá-trị, đồng tiền như miếng thịt chín, ngon miệng muốn ăn, đồng tiền là phần con người, đẹp duyên vừa ý, kho giữ dẫn, giàu giữ của, có đồng tiền như cái tán cái tàu, mạnh về geo bạo về tiền, ai thừa tiền ném xuống sông xuống bể, tiền trong nhà tiền chửa, tiền ra cửa tiền đã, vay nên nợ dày nên cơn, tiền đi sau tiền đại, tiền đi trước tiền khôn, người là vàng của là ngãi, mua tiền cũng được, tha hồ cậy thế cậy thần, là chúa trên đời, ai cầm giả lệnh giả thị, nhà giàu nói đâu ra đấy, vô vật bất linh, mâu tham hễ thấy thì mê, duy tiền nhi dĩ.

Thế mới biết bề mà có quyền, gì mạnh bằng tiền, trói chẳng như suối, thắng tắp như tên, đã làm cho vẻ vang lịch sự, lại làm cho vẻ vời con đen, đã làm cho ba chìm bảy nổi, lại làm cho bát đảo thất điên, nhân loại vì nó mà tranh cạnh, thế-giới vì thế mà đua tranh, cho đến dân giàu nước mạnh cũng phải vì nó mới làm nên, nó xua nắt thảy, những kẻ khôn người dại, kẻ hay người hèn, đều vào vòng nô-lệ mà không dám phản đối, lại chịu sức nó áp-chế, mà không thể cất đầu lên. Than ôi! Kim tiền kim tiền, là thánh hay là hiền, là phật hay là tiên, nắng không phải một vị thần liêng, thì sao hay gieo tai gieo vạ, làm phiền làm duyên, khiến cho sáng bái kỳ-niệm mà không bao giờ dám quên.

Khuông-phò, Trần-văn-Mộ.

Ở MẶT ĐẤT LẠNH NHẤT LÀ BAO NHIÊU ĐỘ?

Lắm người tưởng rằng trên mặt đất không đâu lạnh bằng ở nam bắc lưỡng-cực, nhưng điều ấy thực không đúng chút nào, ở nam bắc lưỡng-cực có lẽ vì có nước bể điều-hòa sự nóng lạnh, cho nên cái lạnh chưa đến cực điểm chăng. Thực thế, người ta nghiệm ra ở trên lục địa có mấy chỗ có khi lạnh nhất thế giới. Mùa đông ở Churchill, gần bể Hudson, hàn thử biểu xuống tới 33 dưới 0. Ở Irkoutsk, tại Sibérie mùa đông hàn thử biểu xuống tới chỗ 43 dưới 0, ở vùng Verkhoiansk, cũng thuộc về Sibérie mùa đông hàn-thử biểu xuống chỗ 53 dưới 0, có lẽ ở đấy mùa đông, giới lạnh nhất thế giới. Đã có lần ở đấy hàn thử biểu xuống chỗ 70 dưới 0, nhưng lạnh đến thế thực là ít khi thấy có.

TRÊN THẾ-GIỚI NÀY Ở ĐÂU HAY MƯA NHẤT?

Xưa nay người ta vẫn tưởng ở Cherrapunji, trong các đồi Assam, tại phần Ấn-độ của Anh, giới hay mưa nhất, nước mưa mỗi năm đo đứng đo được 224 pouces. Nhưng nay xét ra không đâu mưa nhiều bằng ở cái đảo nhỏ Kauai, thuộc về quần đảo Hawaï.

Người ta tính đo đứng số nước mưa về mười một năm mới rồi, thì nước mưa mỗi năm được là 455 pouces. Nói ở đấy không cao lắm, ấy thế mà lắc nào cũng đầy những mây, cả năm không trông rõ bao giờ, ở đảo ấy không mấy ngày là không mưa.

Tự do diễn đàn

Tính kiêu ngạo của người mình

Người nước ta phần nhiều là có tính ấy thật là một tính rất xấu, một người đã có tính kiêu ngạo, thì lời nói nết ở cũng kiêu-ngạo, dáng đi lối mặc cũng kiêu ngạo, mà ai ai trông thấy cũng phải ghét, cũng không muốn cùng hạng người ấy mà chơi bời trò chuyện nữa, một cái tính xấu ấy làm hại lấy cả đến đường giao thiệp, kiến-thức, phẩm giá của người ta.

Người đã có tính xấu ấy, thì chẳng là đáng điệu vênh vào, ngôn ngữ khinh bạc, tự cho mình là bậc thượng-lưu, coi người có nữa con mắt, vì thế nên ai ai cũng không muốn gần, dần dà có sự-quyền thế-lực đến dần mặc đầu, cũng không ai kính phục, thế là hại về đường giao-tế.

Người có tính kiêu ngạo, thì chẳng những người thân cận mình ngày đêm ở chung quanh toàn là hạng mạt lưu xu nịnh, không có ai là người bạn hiền tri kỷ cho, điều hay không ai biết, điều dở không ai ngăn, dần dần cái dở thêm mãi lên, mà cái hay tiêu diệt mãi đi, thành ra một người kiến-thức hẹp hòi, tư tưởng eo hẹp, thế là hại về đường kiến-thức.

Kiến-thức đã kém, giao-tế lại hẹp, chẳng là phần người yêu thì ít, mà người ghét thì nhiều, những hạng mạt-lưu thì thân, mà những bạn trung thành biển đức thì không ai thân với mình nữa, thế là phẩm giá một người kém. Người ta ở đời mà phẩm giá đã kém, thì dẫu phú quý cũng không làm gì. Phương chi thời đại bây giờ đương chuộng về bình đẳng, trọng về cái danh-dự, khi sống thì làm thế nào cho nhân quần xã-hội biết mặt biết tên mà trông mong nhờ cậy, khi chết thì làm thế nào được kẻ quen người biết có lòng

thương tiếc, và để tiếng tốt về sau, như thế thì mới gọi là người được.

Nếu được như thế thì cần nhất là tinh thần độn-hậu mà cư xử giao thiệp phải khiêm nhã, đối với ai cũng nên nhã nhặn ôn-tồn, mà không nên cậy mình mà đem lòng tự kiêu tự thị, được như thế hết thảy ai ai cũng yêu mến, hết lòng giúp đỡ mình, bênh vực mình, thành được là một người có giá-trị.

Một người làm quan mà kiêu-ngạo thì đồng liêu cũng đem lòng ghen ghét, dân cũng đem lòng oán giận mà sinh ra nhiều chuyện lôi thôi. Người đi buôn cũng phải nói năng dịu dàng, giao-thiệp cung kính thì hàng hóa tiêu thụ mới được lưu loát và cửa hàng cũng được vui vẻ đông đúc luôn luôn.

Ôi! sao không nghĩ kiêu-ngạo thì có bay gì, nếu mình hay thì ích cho thân mình, giàu sang thì sướng cho mình, cho vợ con mình, cho nhà mình, chớ người ngoài thì người ta can-thiệp gì mà mình kiêu, mình ngạo, thế thì tà dại gì mà ta không kiêm nhã để cho người yêu người mến mà lại cứ kiêu-ngạo để mua lấy oán lấy ghét vào mình.

Đặng-trần-Vân.

Tin Trung-hoa

Mặt trận Phụng-Trực

Tin Bắc-kinh. — Quân Trương-tác-Lâm đánh mặt trận Sơn-hải-quan dữ dội, nhưng không công-hiệu gì.

(Điện-báo Havas)

Tin Bắc-kinh 8. — Vẫn thấy tin đồn rằng hiện đương điều đình để bãi việc chiến tranh ngày nay. Ấy thế mà ở vùng Sơn-hải-quan, ngoài Vạn-lý trường-thành vẫn thấy đánh nhau luôn khá kịch liệt. Nghe đâu vì tài chánh quẫn bách nên mới có việc điều đình này. Giá thử chánh phủ Bắc-kinh tìm được cách bãi lời hịch kết tội Trương tác Lâm là kẻ phản nghịch, và để Trương-tác-Lâm ra ngoài luật pháp, mà lại không mất thể diện, thì có lẽ chiến sự có cơ đình chỉ được.

Tin Thiên-tân 7. — Có tin riêng ở Sơn-hải-quan đến nói ngày hôm nay ở đấy súng đại-bác bắn dữ-dội luôn hay giờ đồng hồ. Đạn của Phụng-thiên rơi không ngoài Vạn-lý trường thành. Sau bay đi lại dữ dội.

Tin Đông-kinh 7. — Có điện tín ở Phụng-thiên gởi đến Kokusai nói rằng đảng Bắc Trực-lệ đem quân tinh ở Dolonor để ngăn đường cho quân Mãn-châu không tiến được.

Người Pháp đã gởi 20 chiếc tàu bay và 10 cái xe ca-mi-ông đến Phụng-thiên. Các thứ ấy đặt làm từ trước khi xảy ra việc chiến-tranh.

(Vô tuyến-điện Cavite)

Mặt trận Giang-Chiết

Tin Thượng-hải. — Đốc quân Paúc-kiến chiếm được Tùng-giang, quân Chiết-giang lui đến Sing-chouan (?)

(Điện-báo Havas)

Tin Thượng-hải, 7. — Theo như tin tức ở Paúc kiến gởi đến thì quân Tôn-truyện-Phương đã chiếm được Tùng-giang. Lúc đánh Tùng-giang, quân tin xuôi dòng sông Whangpo (?) bỏ vậy thành ấy, định trọn đường hỏa xa Thượng-hải, bắn vào cửa đông thành Tùng-giang, và lấy được nhà ga cách độ 5 dặm.

Nếu quả Tùng-giang đánh được rồi, thì đạo quân chính giữ tỉnh Chiết-giang bị đứt đôi ở chỗ tây nam Tùng-giang, quân Giang-tô thành ra ở trong một miền trống trải khó giữ vào khoản từ Thượng-hải đến Tùng giang.

Khắp các đường trận thỉnh thoảng mới thấy súng bắn song tình trạng vẫn còn nguy ngập, hiện vẫn cấp đem quân dự bị đi các nơi.

Hội đồng thập tự đã đóng đồn lại lại.

Người về hội ấy có nói: quân Giang-tô có chiều quẫn-bách, vì từ khi Ngô-bội-Phu bị lệnh triệt xuống khi giới Vũ-xương thì quân ấy thiếu đạn được không đủ dùng.

(Vô tuyến-điện Cavite)

MỚI CÓ

CHUYỆN GIẢI TRÍ

Tập I, giá 0$10

Bán ở khắp các hàng sách

Cuộc thi thơ

Của Nhà-nay-Quán xướng

MMCMXLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là đây có phải không?
Nỏi Lạc giống Hồng còn vĩnh viễn,
Dòng Vương đạo Khổng vẫn tôn sùng
Nền xưa phong-vũ bao phen trải,
Bia cũ rêu in đã mấy đông.
Thắt thập nhị liền danh tiếng để,
Lý, Trần, Lê, Nguyễn lịch triều phong

Lê-văn-Viết
Học-sinh trường Kỹ-nghệ, Hanoi

MMCMXLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Ánh-tú danh lừng cõi Á-đông.
Bể học mênh mông làn sóng Nhị,
Rừng nho bát ngát ngọn non Nùng.
Rêu in bia Khổng màu còn biếc,
Nguyệt chiếu sân Trình bóng vẫn trong
Gặp buổi tân-trào nên cố sức,
Rỡi đây có lúc khải quần mông.

Phạm-trọng-Mậu
137, Bông-kiểu, Hải-dương

MMCMXLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Muôn đặm giang-sơn giống Lạc-Hồng.
Văn-miếu ngay-ngà nền Khổng Mạnh
Lịch triều rực rỡ cõi Đông.
Núi Nùng sông Nhị truyền danh thắng
Con hiếu tôi trung rạng sĩ-phong.
Cỏ thụ bia xanh ghi quốc-túy,
Nỡ-lưu cũng dự bậc tôn sùng.

Đào-thanh-Quang
105, Rue des Changeurs, Hanoi

MMCMXLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo Khổng tôn sùng tự Lý-công
Lễ nhạc thi-thư từng đất Bắc,
Xuân thu hương lửa rực trời Đông.
Mênh mông sông Nhị nền tân học,
Phẳng phất trăng Nùng nếp sĩ-phong
Ba đá rêu in ghi thánh tích,
Văn-nhân nỡ-sĩ một lòng chung.

Đào-thái-Bá
105, Rue des Changeurs, Hanoi

MMCML

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Giám xưa nay quốc-tế chung.
Khổng đạo mưa tuôn dòng nước Nhị
Nam-phong gió thổi đỉnh non Nùng
Á Âu vận hội ngày thêm mới,
Hồng Lạc cương-thường đạo vẫn sùng
Từ Lý Trần, Lê còn thế thế,
Hương thơm khói tỏa biết bao cùng.

Vũ-văn-Toản
18 Rue des Voiles, Hanoi

MMCMLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bể Á trời Âu vẫn Nhị Nùng.
Non nước bốn bề non nước cũ,
Miếu đường một lớp miếu đường
Văn bia còn tạc trời Kinh bắc,
Đạo thánh còn truyền cõi Á-đông.
Gặp hội tân trào nên cố gắng,
Chí em hồng-p ấn biết cho cùng.

Phó-thị Quý
Phủ Xuân-trường, Nam-định

MMCMLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tới đấy mà xem có phải không?
Cảnh-trí thơm truyền nơi để trạch,
Tư văn bia lạc dấu hoa trung.
Núi Nùng bát ngát hương hàn mục,
Hồ Kiếm đầy vơi nước nguyệt phong.
Nào miếu nào đàn phong cảnh ấy,
Đất rồng rồi lại nở ra rồng.

Nguyễn-đương Ba, Nam thành

MMCMLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Là trụ cương-thường đấy phải không
Điện Khổng đài Nhan nền giáo-hóa,
Bến Hiền bia Triết phỏ văn-phong.
Non Nùng dấu cũ coi ngọc ngác,
Bến Nhị người nay ngó lạ lùng.
Đạo cũ những ai giờ đổi tá,
Huấn-thụy vạn thế chữ còn trông.

Ngô-văn-Trung
Phố Hàu-an, Sơn-tây

MMCMLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu từ vua Lý Thánh-tông.
Chín bực tường cao son phấn đậm.
Muôn đời đạo cả lửa hương nồng.
Nước Thù thấm tóa dòng sông Nhị,
Hoa Hạnh thơm tho cõi nái Nùng.
Học trạnh khen người lên miếu thánh
Rừng nho cội phúc rủ bao cùng.

MMCMLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu từ đâu có biết không?
Mở mạch thi thư dòng nước Nhị,
Vun nền cối hạnh giải non Nùng.
Cột giường khoa giáp trở kim cổ,
Đường hệ công khanh vững đá đồng.
Văn cổ tơ trai để mục gái,
Đất hồi long cũng nở ra rồng.

Lê-đi-Liên, Vĩnh-yên

MMCMVLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu xây trong khoảng Nhị [Nùng,
Đạo thánh tôn cao nền quốc-học.
Bia nhiên giải tỏ bóng trăng trong
Hồ vuông trước Giám ai đào đó,
Cây cổ quanh tường đã mấy đông.
Thời-đại trải bao p'en biến cải,
Còn tòa văn-miếu khói hương chung.

Nguyễn-thị Huệ, Hải-dương

Cải chính

Bài thơ thi số MMCMXLI của Ng-bá-Tử đăng trong số báo hôm qua, hai câu luận in lầm mấy chỗ, nay xin cải chính như sau này:

Xuân thu kỷ niệm nơi trời Á
Kim cổ danh vang chốn cõi Đông.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 27 độ
15 giờ 30 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ bảy 11 Octobre 1924

8e Nicaise

Âm-lịch

13 tháng chín năm Giáp-tí
Ngày Qui-hợi
Hành Thủy, Sao Nữ Trực Trừ
Kỵ: Tế-tụng, Giá thú v.v.
NGHI: Tế-tự, Tiến-chức, Mộc-dục, Ký-phúc, Hội-hữu, Quan-kế, Di-cư, An-táng, Chu-khẩu

Giá thóc gạo:

Gạo nếp nhất, mới ta.	10$97
— nhì —	10 55
— ba —	9 80
Thóc:	6 50
Ngô.	6 40

Giá bạc. — Kể từ ngày 0 Octobre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 70.

Tin đường sá. — Đường Hanoi đi Hòa-bình bị lún ở kilomètre 55. Vậy không đi lại được trong hai hôm.

Hội-đồng chính-phủ. — Hội-đồng chính-phủ kỳ thường-niên đến ngày 20 novembre 1924 sẽ họp tại Hanoi.

Ngày tiếp khách của Merlin phu-nhân. — Merlin phu-nhân sẽ tiếp khách tại phủ Toàn-quyền ngày thứ năm 16 octobre từ 17 giờ đến 19 giờ.

Trung-hoa dân-quốc kỷ-niệm. — Hôm nay là ngày dân quốc kỷ-niệm của Trung-hoa. Các nhà Hoa-kiều ở đây đều kéo cờ và chăng đèn kỷ-niệm rất trang hoàng. Tối hôm nay sẽ có rước rồng như mọi năm.

Sắp có giây nói truyền với Thanh-hóa. — Kể từ ngày 1er novembre 1924 trở đi thì ở nhà điện-báo Thanh-hóa (Trung-kỳ) sẽ có điện thoại mở cho công chúng dùng.

Những giờ điện thoại mở cho công-chúng cũng y như những giờ làm việc về bưu điện.

Giá tiền thông với các nơi, cứ mỗi lần nói ba phút định như sau này:

Từ Thanh-hóa đi Bắc-ninh Đáp-cầu và các nơi ấy đi Thanh-hoa 0p.30.

Từ Hanoi đi Thanh-hóa và Thanh-hoa đi Hanoi 0p.30.

Từ Thanh-hóa đi Hà-đông và Hà-đông đi Thanh-hóa 0 p 30.

Từ Thanh-hóa đi Nam-định và Nam-định đi Thanh-hoa 0 p.20.

Từ Thanh-hóa đi Haiphong, Đồ-sơn, Quảng-yên, Uông-bí, Mao-khê và từ các nơi ấy đi Thanh-hóa 0 p.30.

Từ Thanh-hóa đi Hải-dương và Hải-dương đi Thanh-hoa 0 p.30.

Từ Thanh-hóa đi Vĩnh-yên, Tam-đảo và từ các nơi ấy đi Thanh-hoa 0 p.30.

Nông-phố bội-tinh. — Các nhà điền chủ và các viên chức công-sự Nam-triều có tiền sau này đều được thưởng Nông-phố bội-tinh (Merite agricole) hạng năm:

MM. Huỳnh-ngọc-Bình, điền-chủ tại Bắc-liêu; Lâm-quang-Chiểu, chánh-tổng Định-phước; Ng-văn-Chương, điền chủ tại Kiến-an; Trần-như-Cang, Trần-Như điền-chủ tại Tân-an; Trần-thọ-Huy, thầy thuốc thú-y tại Hanoi.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển . . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển . . 0,12

Ai có sai mua viết thư về cho
ông Bùi-xuân-Thăng
61 — Cl. Rue du Coton — Hanoi

Tòa Thượng-thẩm. — Ngày hôm qua, tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này:

Vu cáo. — Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt Hoàng-v-Chúc 6 tháng tù và con là Hoàng-v-Diệm 3 tháng tù về việc làm giấy nặc-danh kiện chánh tổng sách nhiễu dân sự trong tổng. Tòa Thượng-thẩm tha cả vì xét không đủ chứng cớ.

Tiêu tiền công. — Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt Phạm-văn-Xuất là kỳ-dịch 1 tháng tù và bắt phải bồi 181 p 94 và Ng-v-Qui cũng là kỳ dịch 15 ngày tù và bắt phải bồi 23 đồng cho làng về tội tiêu tiền công dân. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tù cả hai tên, nhưng cho án treo và bắt tên Xuất đền cho làng 48 đồng thôi và Văn Qui đền 16 đồng.

Bội tín. — Ng-v-Bôi tức Gấu, làm thợ đóng xe ở Hà-đông. Một hôm người chủ đưa 10 đồng ra Hanoi để mua sắt và những đồ đóng xe. Tên ấy tiêu hết cả tiền rồi không về nhà chủ cứa. Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt tên ấy 1 tháng tù và treo. Tòa Thượng-thẩm y án.

Lập hội trái phép. — Phạm-văn-Trung là lý trưởng lập một hội trong làng không xin phép quan trên, tên Nam-án tỉnh Hà đông phạt 100 quan tòa thượng-Thẩm, tha cho vì xét làng lý trưởng nhân việc mua phiếu quốc trái không sẵn tiền có xin phép quan vay tiền hội ấy hiện còn công văn thì cho là không phải lập hội làm bậy, nên tha cho trắng án.

Đi du đãng và chực lừa người lấy của. — Phạm-văn-Ninh trước có làm mai bán tàu cho công ty Bạch-thái. Từ khi bị đuổi không làm nghề nghiệp gì cả, chỉ dong dài lại đến những nhà buôn bán có giao thiệp với các tàu thủy của công ty ấy vẫn tự xưng là mại-bản để cược đánh lừa vay khéo. Tòa Nam án tỉnh Hưng-yên phạt tên ấy 6 tháng tù và ba năm quản thúc. Tòa Thượng thẩm y án.

Đánh người bị thương chứ không phải đánh chết người. — Bùi-v-Phúc là tuần phu, một năm canh lúa ngoài đồng làng, bắt được thị Kiên ăn trộm lúa, chạy lại nắm lấy đánh thế nào thị ấy lăn ra đấy chết. Thấy thuốc khám nghiệm thì ra thị ấy chết là bởi cơ ung chứ không phải bị thương mà chết. Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt tên Phúc 5 năm tù về tội đánh chết người và bắt phải bồi 50 đồng cho nhà khổ chủ. Tòa Thượng-thẩm xét lại cho là tội đánh người bị thương cơ không phải đánh chết người, vậy nên giảm tội cho tên ấy xuống 6 tháng tù và tiền bồi thường xuống 20 đồng.

Linh đề tù trốn. — Một hôm Ng-danh-Mạc và Ng-v-Phùng là linh cơ coi tù làm cỏ vè thấy tên không chịu trông để tên tù Ng-v-Phan trốn mất, trục nã mãi mới bắt được. Tòa Nam-án tỉnh Hải-dương phạt mỗi tên linh cơ ấy mỗi tên 5 tháng tù và tên tù vượt ngục ấy 6 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm y án.

Ăn cướp. — Tòa Nam-án tỉnh Hưng-yên phạt Lê-văn-Ngôn tức Cả Ngôn 25 năm khổ-sai và 10 năm quản thúc về tội ăn cướp. Tòa Thượng-thẩm tha cho vì xét không đủ chứng cớ.

Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông p at Ng-v-Út làm ruộng 2 năm tù và 5 năm quản thúc về tội ăn cướp. Tòa Thượng-thẩm y án.

Xà-phòng **THIBAUD**

làm bằng nước chua Cologne

0$15 một bánh

Hiệu Báo-cut **CHASSAGNE**

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

Một người lính cảnh-sát hành-hung ngay tại Tòa án. — Trong khi tòa Thượng-thẩm đương xét, có một người nhà quê nói chuyện ở phòng hội-đồng. Người lính cảnh-sát số 67 coi giữ trật-tự ở đấy, trông thấy liền đến lôi người ấy ra ngoài, vẫn đấy vừa thụi lấy thụi đề. Quan chánh tòa Thượng-thẩm trông thấy liền cho đòi người lính hành-hung kia đến trước tòa và ngài quở một cách rất nghiêm nhặt vì người ấy không biết bổn-phận. Ngài bảo lính cảnh-sát không được phép đánh ai, nếu có ai nói chuyện thì chỉ được phép bảo người ta ra, nếu bảo không được thì phải trình để ngài phạt mà thôi. Nếu lần sau mà còn làm thế thì ngài sẽ xử ứng phạt về tội hành-hung. Ngài có thương-thuyết với quan Phó chưởng-lý biên tên và số người lính ấy để tự ra sở Cẩm phạt. Ở trước cửa luật pháp mà họ còn dám giở trò đoạn hành-hung như thế, không biết ở chỗ ngoài pháp-luật thì hung hăng thế nào.

Tiền quyên giúp dân bị lụt. — Bản-báo nhận được của M. Ng-văn-Liễn ở phố hàng Trống số 100 tại Hà-thành một số tiền 13 $ 10 là tiền của ông và mấy anh em bạn ông quyên giúp các dân bị lụt, vậy xin đăng quí tính phương danh các nhà từ thiện như sau này:

MM. Ng-văn-Liễn 2 p 00; Trần-xuân Lan 1 p 00; Hà-quang-Dương 0 p. 50; Trịnh-đình-Phúc 0 p. 50; Nguyễn-Phúc 0 p. 30; Trần-xuân-Thịnh 0 p. 30; Đặng-Thụ 0 p. 30; Ng-Cừ 0 p. 50; Ng-Chờ 0 p. 30; Ng-Lóc 0 p. 30; Ng-Quảng 0 p. 30; Ng-Huệ 0 p. 50; Nguyễn-Lạc 0 p. 30; Nguyễn-Dục 0 p. 30; Tống-xuân-Tài 0 p. 50; Nguyễn-Hiền 0 p. 30; Ng-Ngư 0 p. 50; Nguyễn-Phố 0 p. 40; Nguyễn-Bình 0 p. 30; Nguyễn-Nhân 0 p. 30; Nguyễn-Mỹ 0 p. 30; Phạm-Trạch 0 p. 30; Phạm-Thọa 0 p. 30; Phạm-Ba 0 p. 30; Trần-Nhị 0 p. 30; Trần-Tín 0 p. 50; Nguyễn-Giáp 0 p. 30; Phạm-Tính 0 p. 30; Ng-Cần 0 p. 30; Phạm-Nêm 0 p. 10; Trần-Thông 0 p. 30; Nguyễn-Sô 0 p. 10.

Cộng là	13$10
Những số tiền bản-báo đã nhận được từ trước.	618 35
Tổng cộng	631$45

CHỚP BÓNG KIM-VÂN-KIỀU

CINÉMA PALACE

Phố Tràng-tiền

Bắt đầu tới 15 đến 21 Octobre

Có bản cải-quyền Kiều và chiếu bóng nữa, có nhiều tranh ảnh

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-HỮU-CẦM dịch thoát

Xuất bản lần thứ nhất

Có sửa đổi lại nhiều chỗ

Sách dày hơn 100 trang

Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp

Giá mỗi quyển . . . . 0$20
Tiền cước . . . . . 0 . 11

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho

M. BÙI-XUÂN-THĂNG

61—63 Rue du Coton — Hanoi

Kết quả cuộc hát làm phúc. — Hội Nam kỳ Tương-tế ở Hanoi cùng các thầy sinh-viên cao-đẳng Nam-kỳ có tổ chức một cuộc hát làm phúc.

Ngày mồng 6 vừa rồi, ông phó Đinh-văn-Thiền, ông tham Mai-văn-Biên là hội-trưởng và thủ-quỹ hội Nam-kỳ Tương-tế và ba thầy sinh-viên là M. M. Trần-quang-Hiển, Trương-kế-An và Trương-duy-Hân đã họp tại nhà số 68, đường Maréchal Pétain để dự tính tiền thu và chi trong hai buổi hát làm phúc.

Thu tối hôm thứ bảy 4 octobre được 568$90.

Các thầy sinh-viên thấy công-chúng hoan-nghênh rất đông, mà được cái kết quả tốt đẹp như vậy, nên không quản sự khó nhọc, tinh nguyện hát luôn tối hôm sau là ngày chủ nhật 5 octobre nữa. Cũng may trời hôm ấy mưa cả ngày, không có đ.ng được mấy, nên thu chỉ được có 94$10. Số tiền tuy là ít ỏi, nhưng tưởng cũng cứu được bao nhiêu người bị nạn vậy.

Cộng hai buổi thu được 663 đồng.

Chi tiêu về những việc cần thiết trong buổi hát 4 octobre. . 69$67
Chi tối hôm mồng 5 octobre 33 , 50

Cộng. . . . 103 , 17

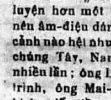
Trong số 103,17 này thì chi cho đào đã hết 50 đồng, còn chi tiêu về các khoản khác chỉ hết 53,17 mà thôi.

Số tiền chi cho một cô-đào hát hai tối đến 50 đồng, người không biết bị cũng phải bảo là nhiều quá, nhưng tính công thì ấy phải tập tành gần hai tháng thì mỗi ngày chưa được một đồng bạc, cũng k ông phải là nhiều vậy. Còn những sự tạp phí khác đề tổ-chức cuộc hát này có nhiều hơn thì các ông viên-chức hội Nam-kỳ Tương-tế cũng các thầy sinh-viên đều chịu cả. Thu được 663 p. 00 trừ chi 103 p. 17, còn thừa 559 p. 83, số ấy sẽ giao hết cho viên thủ-quỹ hội đồng cứu-tế mà quyên cho các miền bị lụt. Còn hai số chi tiêu ít nhiều nữa, nhưng chưa tiếp được facture, đợi khi có facture xin hội-đồng cứu-tế chi giúp cho. Hội-đồng tổ-chức chúng tôi xin trân-trọng cảm ơn:

Quan Bắc-lý Hanoi có lòng tốt cho mượn nhà hát tây, hội-đồng cứu-tế giúp đỡ mọi việc; Ông Paul St Michel Dunezat là phó-trạng-sư; Ông Lê-tấn-Lộc, là phán-sự thượng-hạng sở Tài-chính; Cậu Đỗ-v-Lành, học-sinh; đã hòa đàn piano và đàn violon trong lúc nghỉ và đổi lớp; cung-điện rất hay, công-chúng lấy làm khen-ngợi nhiều lắm; Ông Trần-quang-Hiển là chủ đồn đến trong Nam-kỳ, qua đu-lịch Hanoi chẳng tiếc thời giờ, chẳng quản khó nhọc, mà nhận làm đầu việc đánh đàn Annam trong khi hát; các thầy sinh-viên người đàn người hát tập luyện hơn một tháng rất khó nhọc, nên âm-điệu đàng dặp rất khéo, đến cảnh nào hệt như cảnh ấy, được công chúng Tây, Nam vỗ tay khen ngợi nhiều lần; ông Lê-v-Phúc in chương-trình, ông Mai-đu-Lã in cao-bạch không lấy tiền; ông Mạc-đình-Tư in vé, cáo-bạch, giấy mới, tuy có lấy tiền mà cũng bớt nhiều phần. Các thầy đặt tấn tuồng *Bên tình bên nghĩa* đủ cả cương-thường luân-lý, thực đáng làm gương cho đời lắm. Lại xếp đặt thứ lớp rất khéo văn-chương dịu dàng, khiến người xem dễ hiểu, tưởng cũng mất nhiều công phu mới thành được vở tuồng ấy. Sau hết hội-đồng chúng tôi xin cảm ơn các nhà sẵn lòng từ-thiện, chiều-cố đến buổi hát hôm ấy, để gây cuộc phúc cho được hoàn-toàn. Còn về bản được bao nhiêu, chi phí những việc gì đã có biên bản minh-bạch, đã định theo số tiền quyên giao cho hội-đồng cứu-tế làm bằng.

Trí-phủ hàm
Nam-kỳ Tương-tế Hội-trưởng
Đinh-văn-Thiền.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGENE

Pharmacie Montes

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0$80

油肝魚丸

平紙式醫生館藥製西歐

Những chủ có nhà cho thuê nên biết. — Cứ như tin báo *Avenir du Tonkin* đã đăng thì quan Chưởng-lý vì thấy nhà cho thuê hễ hơi gặp gió là lung, nên ngài có thông tư đi các tòa án rằng từ rày các chủ cho thuê hễ muốn tăng giá thì phải điều đình thỏa thuận với người thuê và nhờ quan-c ánh án sơ-thẩm làm trọng tài.

Ngài lại dặn những người ngoại quốc và nhất là người Trung-hoa nên tùy-nghi mà giảm bớt đi, vì đã được nhờ ơn chính-phủ Bảo-hộ cho ở đất này thì chớ nên thấy đối đãi khoan-dung, mà cho là pháp-luật vô lực đâu.

Cái nạn ô-tô trong thành phố. — Hôm hôm mồng 8 mới rồi hồi 1 giờ có một người học-trò là cậu Mai-thế-Vinh 13 tuổi nhà ở phố hàng Mắm đi xe-đạp khi qua phố hàng Mã-may trước cửa số 73 thì bị cái xe ô-tô số T. 1035 do *chauffeur* Hoàng-khắc-Bình cầm máy đụng phải; cậu học-trò bị hư thương ở đùi, nhưng không nặng lắm, cho nên đi về nhà được.

Ai mất đồng-hồ vàng? — Cách mấy hôm nay, một người mật-thám có bắt được một đứa du đãng ngủ gục ở vườn Tòa-án, đưa về sở cảnh-sát hỏi thì bắt được ở trong mình nó một cái đồng-hồ vàng hình dẹt 18 *carats*. Hỏi nó thì nhận rằng ăn cắp của một người qua đường. Đồng-hồ ấy hiện để tại phòng lục-sự Tòa-án, còn thằng đãi đồng-hồ ấy đã phải tống giam ngay.

Ốm đường. — Đêm hôm qua người ta thấy một đứa con trai ốm nằm ở trên hè trong phố ông Bườm, xét ra là tên Ng-văn-H.ếu, 15 tuổi, vô nghề nghiệp vô gia cư ở Hanoi thì đã cho đưa vào nhà thương chữa.

Còn trang thứ ba, coi thứ hai.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài quyết-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo.
15 chân tinh
Mặt số kim
cẩn thận đọ quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2000

• THUỐC MYSOL •
Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng hơi trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có thể ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cám ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đường khí huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

chỉ vài giọt khỏi đi khỏi bệnh.

Giá bán : 1 $ 20 một lọ

Ai muốn thửa lịch năm 1925 ? — Lịch mới năm 1925 hiện nay bản-quán đương bắt đầu làm. Có nhiều bức vẽ rất đẹp, rất nhã. Vậy có lời kính-cáo để các nhà đại công-thương trong nước, ai muốn thửa lịch năm 1925, thì xin kịp đến bản-quán mà chọn các kiểu, ý ưng kiểu nào thì đặt làm ngay, kẻo chậm ra thì các kiểu vẽ đẹp người ta tranh hết mất.

Sau đây bản-quán xin thử in ngay mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đủ biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào :

Giá lịch của bản-quán bán như sau này :

Từ 100 trở lên. . .	0 $ 35 một
Từ 11 đến 99 . . .	0 40 »
Từ 1 đến 10 . . .	0 45 »
Tiền cước.	0 20 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tưởng nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn viết thơ về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

M. Bùi-xuân-Thâng
61-63, Rue du Coton, Hanoi

GỖ LIM CÂY !

Có hơn một trăm cây gỗ lim xanh « Hạ-cương », ước 70 thước cubes, muốn bán

Hỏi tại bản-quán.

Hội chợ Hanoi
Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội Tàu. — Ngày hôm nay là ngày người Trung-hoa lập nền dân-quốc, các kiều-dân ở đây làm nào cũng mở hội kỷ-niệm rất trọng thể.

Nay từ ngày hôm qua đã thấy nhiều nhà trương đăng kết thể rực rỡ thì có lẽ năm nay bội cũng khá to.

Thuyền đâm. — Ngày hôm qua tên Phạm-v-Tâm là lái thuyền 835 Hải sở Cửa trình rằng thuyền hắn đỗ ở sông Tam-bạc, gần bóp bờ sông Maréchal Foch, bị đâm vỡ một chiếc tàu mà hắn không biết tên chủ qua và phải. May người trong thuyền lên được cả,

Chết vì dại rột. — Tên Đặng-v-Thu 14 tuổi nằm ngủ ở dưới gầm cái cành trục máy của sở Sáu kho chẳng may người ta vô ý cho máy chạy bị trọng thương, đến khi đưa vào nhà thương được nửa giờ thì chết.

Lường một số tiền lớn. — Chú Vong-nai-Yune lường của nhà ngân hàng Fou-Tiên ba nghìn bạc thì nay đã bắt được để giải ra tòa xét phạt.

Ái tín. — Bản quán tiếp được tin huấn-cụ thân mẫu ông Lê-đức-Đại, Lê-đức-Liêu và Lê-đức-Ruật, cùng tòng sự cả ở sở Công-chính vừa mới ta thế. Ngày chủ nhật 5 octobre vừa rồi đã cất đám. Vậy có lời kính viếng cụ và chia buồn cùng các ông và quí quyến.

Lời cám ơn. — Hôm chủ nhật 5 octobre mới rồi, trong khi cất đám thân-mẫu chúng tôi, giời mưa gió như vậy, thế mà các ông, các bà cũng chẳng quản lận lội, ướt át, đã đi đưa đám rất đông đủ, thì cái lòng cảm khích ấy chúng tôi không biết nói sao cho xiết.

Nay xin có lời thành thực kính tạ các ông, các bà đã vì tình thân ái, hoặc cho đồ phúng, hoặc viết thư hay là gửi điện tín chia buồn cùng chúng tôi.

Trong khi tang gia bối rối, có điều gì lầm lỗi ; Vậy dám xin các ông, các bà thứ cho chúng tôi được mông ơn lắm lắm.

Lê-đức-Dậy tức Đại,
Lê-đức-Liêu,
Lê-đức-Ruật,
Đồng gia-quyến bái tạ.

HÀ-ĐÔNG

Thuyên chuyển. — Các giáo-chức nam nữ, các quan viên ông sự các công sở, các poupé mẫu học-sinh cùng các học-sinh cả các lớp tại tỉnh lỵ Hà-đông vừa được tin ông Nguyễn-văn-Hùng, giáo-học trường tỉnh Hà-đông, mới có lệnh thuyên đi làm Đốc-học trường Thượng-cát, thì ai nấy đều lấy làm mến tiếc vô cùng, không sao nói cho xiết được.

Ông đốc Hùng vốn người tân-học cũng lão-thành mà cựu-học cũng yêm-bác, nhất là về đường quốc-văn, ông lại rất có nhiệt-thành lắm ; tính tình thì ôn-hòa mà đứng-đắn, ngôn ngữ thì vui vẻ mà khiêm cung ; trong ngót 20 năm ông dạy học tại trường tỉnh Sơn-tây, lại kể đó ngót 20 năm ông về dạy tại trường tỉnh Hà-đông là tỉnh nhà, biết bao nhiêu học-trò lớn bé qua lớp ấy đến lớp khác, đã nhờ công ông dạy dỗ, không những lợi về đường học thức, mà nhất là về đường đức-hạnh thì thật nhờ có cái gương tốt của ông mà được thụ ích rất nhiều. Bởi vậy ai ai cũng có lòng mến ông, quí ông, mà càng thấy cái tư-cách làm thầy ở xã-hội mình bây giờ hiếm-noi bao nhiêu, thì cái lòng qui-mến ấy lại càng bội lên vậy.

Nay ông đổi về Thượng-cát, thì ai nấy cũng lấy làm mừng cho học-trò trường Thượng-cát được ông thầy qui, mà tiếc cho học trò trường Hà-đông thiệt ông thầy hiền.

SƠN TÂY

Lầm trộm quá. — Mới có hai tối nay mà trong thành phố có đến mười nhà bị mất trộm.

Nhân hai tối nay trời mưa suốt đêm, các phố lại đèn đuốc chẳng có, những người có chức trách về việc tuần phòng thì biếng nhác, cho nên những quân bất lương thừa dịp dở những thủ đoạn ăn không, người mất đồ đạc, kẻ mất nồi mâm, gà vịt, chẳng còn biết đâu mà đò xét cho ra.

Mong rằng quan trên sớm to cách phòng bị mà trừ cho tuyệt những quân gian đó thì thực là một sự may cho hàng tỉnh vậy.

NAM-ĐỊNH

Diễn thuyết ở hội Trí-trí. — Đến tối thứ-ba 14 octobre 1924, hồi 8 giờ rưỡi, ông Hoàng-ngọc-Phách sẽ diễn thuyết ở hội quán hội Trí-trí về một vấn đề tâm-lý. Lần trước ông Phách diễn ở hội đã được các thính giả hoan nghênh ; lần này hội Trí-trí lại mời ông diễn-thuyết nữa để khai mào cho cuộc nói chuyện hội sẽ mở ra một tháng một kỳ.

Hội Trí-trí Nam-định lại cáo

Cuộc thi câu đối

« Rằng nay thành-trạch dõi « đào, tưới ra đã khắp ;

« . . . . . »

« . . . . . »

Xin kính-cáo để các bạn làng văn biết cho rằng : Qui-thức cuộc thi này thế nào, đã nói rõ ở đầu bộ tiểu thuyết « **Tục Tái-sinh-duyên** » *của Nguyễn-đỗ-Mục dịch thuật. Các ngài chưa xem, thành ra những câu-đối gởi đến, đều lầm mà* **tập Kiều** *cả.*

Tuy vậy cũng có nhiều câu rất hay, sau này sẽ chọn đăng báo dần để công đồng-lãm. Lại xin nhắc rằng từ sau có câu-đối gởi đến, nên để hai chữ « *câu đối* » *ở ngoài phong-bì cho tiện việc giữ kín mà để riêng ra, chờ khi có hội-đồng điểm-duyệt.*

Cuộc đấu xảo mỹ-nghệ hội Khai-trí mở từ ngày 28 novembre 1924.

PHÒNG KHÁM BỆNH
56, đường Quan-thánh, Hanoi

Sáng nào cũng khám bệnh từ : 10 giờ đến 12 giờ — trừ chủ-nhật.
chiều nào cũng khám bệnh từ : 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật.
2220

HÚT THUỐC LÁ « COQ » KHÔNG MẤT TIỀN, SAO LẠI KHÔNG HÚT ?

Muốn biết cách làm thế nào thì hỏi lại hiệu GRANDS MAGASINS RÉUNIS *hoặc hiệu nào vẫn bán thuốc cho mình.*

SẢN-NHIÊN ĐÀI

HỘI SẢN-NHIÊN-ĐÀI HỌP ĐẠI HỘI-ĐỒNG THƯỜNG NIÊN

Đúng mười giờ chiều chủ nhật 26 Octobre 1924, xin mời các ông các bà hội-viên ở hội « Sản-nhiên-đài » đến họp đại-hội-đồng thường niên tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây, số nhà 18 tỉnh Hanoi.

Hội-đồng Trị-sự,

Tối thứ sáu, 10 Octobre 1924
Diễn hai tích :
Tích thứ nhất :
TIÊN TỬ PHỤNG LIÊN
Tích thứ hai :
QUẢ QUAN TRẢM TƯỚNG

Tối thứ bảy 11 Octobre 1924
UYÊN ƯƠNG GIAI NGẪU

Ngẫm duyên kỳ ngộ xưa nay,
Gặp nhau những lắc bước may đương cùng
Bức tranh khéo vẽ lạ lùng,
Tám người thục nữ anh hùng sánh đôi.

NƯỚC LỤT...!
NƯỚC LỤT...!

Bao giờ mới hết nạn nước lụt. Bản-hội đang sửa soạn một tích hát đặc biệt, có nhiều giọng hát chèo đặt mới, hát đối đáp gọi là tích : « *MẸ GÁI BỒ VỢ, LÚC KHỔ LẠI THƯƠNG* » *để đến tối thứ năm 16 tháng mười tây này diễn lấy tiền quyên vào các miền bị lụt.*

Hôm ấy không bán chương-trình và quyên tiền trong rạp. Mời quý-khách chiếu cố đến cho, trước mua vui, sau làm việc nghĩa.

Bán vé từ tối hôm trước

CẦN NGƯỜI LÀM XÀ-ÍCH TỐT

Cần một người Xà-ích có giấy chứng chỉ tốt, có hạnh-kiểm. Hỏi tại sở Bình-lương đệ tam phòng. 4014

號正泰金
茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hà-nội, hai cửa hàng đều được các ông bà có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, lấy làm đa tạ lắm. Nay bản chủ-nhân tựa lòng quý-hóa của các chư ông bà, mà hết lòng nghiên-cứu về các thứ chè lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấy hay, xin mua về thử so sánh thì đủ rõ là các hiệu khác còn kém xa. Những tên chè của bản hiệu như sau này : Kim-thái, Lâm-mậu, Công-thái, Như-ý, Tam-hỷ, Ngũ-phúc, Tam-nguyên, Thiên-thái Minh-thái, Kim-mậu.

KIM-THÁI
HAIPHONG : Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 430.
2101

Rượu bổ-đào
• TONIQUE TONKINOIS •
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Thảo hình tự-nhiên in ra đây, cho khỏi nhầm với những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ chơi cho trẻ-con, lại kẻ những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bên này.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bên này.

Số 24

THUỶ-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lục Trí-thâm sẽ bước đến gần trước mặt mà hầm nhỏ mấy câu. Cao-cầu phán rằng :

— Nếu vậy thì ngày mai ta ngươi nên thi hành ngay.

Lại nói chuyện *Lâm-sung* ngày nào cũng đi nống rượu với *Lỗ-tri-thâm*, dần dần người sư từ-giáo, chẳng nghĩ chi nữa. Một hôm hai người đang đi ngoài phố, bỗng thấy có một người đầu đội khăn xếc, mình mặc áo chiến-bào cũ, tay cầm thanh bảo-đao có đeo cái thẻ yết bán, đứng ở đầu Phố.

Người ấy lẩm-nhẩm nói một mình rằng :

— Không gặp được người biết của, thật uổng thay cho thanh bảo-đao của ta !

Lâm sung nghe tiếng chẳng bảo sao cả, cứ việc vừa đi vừa nói chuyện cùng *Lỗ-tri-thâm*. Người kia lại lẳng-thẳng đi theo sau lưng mà phàn nàn rằng :

— Thanh bảo đao tốt như thế này mà tiếc thay không gặp được người biết của !

Lâm-sung vẫn cùng *Lỗ tri thâm* nói chuyện. Câu chuyện đang đàm-đà thì người kia lại dừng ở sau lưng nói to lên rằng :

— Cũng lẽ cả xứ *Bông-kinh* to lớn như thế này mà không một người nào biết dùng quân-khí !

Lâm-sung nghe tiếng, ngảnh đầu nhìn lại thì người kia tuổi trẻ thanh bảo-đao mà giơ lên. Lưỡi đao sáng loáng, trắng sắc như nước. *Lâm-sung* đang có sự, cũng muốn cần dùng, mới sực nghĩ mà bảo rằng :

— Đưa ta xem nào !

Người kia trao thanh bảo-đao cho *Lâm-sung*, *Lâm-sung* cầm ở trên tay, cùng *Lỗ-tri-thâm* cùng xem, lấy làm kinh-ngạc, rồi bỗng buột miệng khen rằng :

— Thanh bảo đao này nhà-ngươi bán bao nhiêu tiền ?

Người kia đáp rằng :

— Nói thách thì 3000 quan, nhưng thực giá tôi chỉ xin 2000 quan mà thôi.

Lâm-sung nói :

— Đáng giá 2000 quan thật, nhưng mấy người bắt mà mua đến, vậy nhà ngươi có chịu bán 1 00 quan thì ta sẽ mua cho.

Người kia nói :

— Tôi cần tiền tiêu lắm, nếu ngài định mua thì tôi xin bớt 500 quan nữa nhé, còn ngài phải trả cho 1500 quan.

Lâm-sung nói :

— Chỉ 1000 quan. Có thuận bán thì ta mua.

Người kia thở dài một tiếng rồi nói :

— Thôi thì đắt rẻ tôi cũng bán, nhưng xin ngài phát tiền ngay đã đông cho.

Lâm-sung nói :

— Nhà-ngươi theo ta về nhà lấy tiền.

Lâm-sung ngảnh lại nói với *Lỗ-tri-thâm* rằng :

— Sư-huynh hãy vào hiệu nống trà, ngồi đợi tôi một chút, rồi tôi đến ngay.

Lỗ-tri thâm nói :

— Tôi hãy xin về, ngày mai sẽ lại cùng họp.

Lâm-sung vái chào *Lỗ-tri-thâm* rồi đưa người kia bảo-đao về nhà lấy tiền. Khi trả tiền xong *Lâm sung* lại hỏi rằng :

— Nhà-ngươi làm gì mà có thanh bảo-đao này ?

Người kia nói :

— Thanh bảo-đao này nguyên của tổ-phụ tôi để lại, ngày nay cửa-nhà sa-sút, bất-đắc-dĩ tôi mới phải đem bán.

Lâm sung lại hỏi :

— Tổ-phụ nhà ngươi làm gì ?

Người kia nói :

— Tôi nói ra bao nhiêu càng thêm nhục hãy nhiêu !

Lâm-sung thấy vậy, cũng không hỏi nữa. Người kia nhận tiền rồi ra đi.

Lâm sung cầm thanh bảo-đao, ngắm đi ngắm lại hồi lâu, lại khen-ngợi mà rằng :

— Thanh bảo-đao này tốt thật ! Trong phố Cao thái-úy có một thanh bảo-đao, xưa nay vẫn lấy làm quí-báu, không hề cho ai xem. Mấy lần ta mượn xem cũng không được. Nay ta mua được thanh bảo-đao này, hôm nào ta hỏ đọ xem.

Suốt ngày hôm ấy, *Lâm-sung* cứ cầm thanh bảo-đao mà ngắm-nghía hoài. Tối đến, đem treo ở trên tường, trời chưa sáng rõ, lại lấy thanh bảo-đao xuống xem.

Buổi trưa hôm sau, bỗng thấy có hai tên lính đến bảo rằng :

— Quan thái-úy nghe nói ông mới mua được thanh bảo-đao, sai chúng tôi đến bảo ông đem vào để ngài xem. Hiện ngài đang đứng đợi ở trong phủ.

Lâm-sung nghĩ thầm : Quái lạ ! Không biết đứa nào mồng mồi mà để tâu-nạp được chóng như thế ! Hai tên lính giục *Lâm-sung* đi ngay. *Lâm-sung* tức-khắc đội khăn mặc áo, lấy cầm thanh bảo-đao đi theo hai tên lính.

Trong khi đi đường, *Lâm-sung* hỏi hai tên lính kia rằng :

— Sao ta ở trong phủ, không trông thấy các ngươi bao giờ ?

Hai tên lính kia nói :

— C ủng tôi mới đến hầu trong, cho nên ít khi ra ngoài.

Khi đến cửa phủ, tiến vào trước công-đường, *Lâm-sung* dừng bước đứng lại. Hai tên lính lại nói :

Quan thái-úy đang đứng ở nhà trong.

Lâm-sung theo chúng đi quanh cái bình-phong, vào đến nhà trong, cũng không thấy *Cao thái-úy*. *Lâm-sung* lại dừng bước đứng lại. Hai tên lính lại chạy ra bảo rằng :

— Quan thái-úy đang đứng trong kia, truyền bảo chúng tôi ra đưa ông vào.

Lại đi qua hai ba lần cửa nữa, đến một tòa nhà, xung quanh toàn những lan can sơn xanh. Hai tên lính lại đưa *Lâm-sung* trèo lên trên thềm mà bảo rằng :

— Ông Lâm đợi đây một chút, tôi vào bẩm với quan thái-úy.

Lâm-sung cầm thanh bảo-đao đứng ở trước thềm. Hai tên lính đi trở vào, độ chừng uống cạn chén trà mà không thấy ra. *Lâm-sung* có ý ngại ngờ, mới ngảnh đầu dòm vào trong rèm thì thấy cái biển hoành treo trên có đề 4 chữ sắc xanh rằng : « *Bạch-hổ tiết-đường* ».

Lâm-sung sực nghĩ ra mà nói một mình rằng :

— Chết nỗ ! *Bạch-hổ tiết đường* này là một chỗ để hội nghị những việc quân-cơ đại-sự, cớ sao vô cớ ta dám vào đây, bá chẳng trái phép lắm ru !

Lâm-sung ngoảnh vậy, vừa toan quay trở ra thì bỗng nghe tiếng giầy lộp-cộp, có một người ở mặt ngoài bước vào. *Lâm-sung* ngảnh nhìn, nào phải ai đâu, chính là quan thái-úy *Cao-cầu* đó ! *Lâm sung* tay cầm thanh bảo-đao cúi đầu vái chào.

Cao thái-úy quát to lên rằng :

Lâm-sung kia ! Chỗ *Bạch-hổ tiết-đường* này là chỗ thế nào, nhà-ngươi không biết hay sao, mà sao nhà-ngươi dám tự tiện vào đây ! Nhà-ngươi lại tay cầm thanh đao, hay là định mưu ám sát ta đó chăng ! Có người đã báo cho ta biết trước rằng trong hai ba ngày nay, hôm nào nhà-ngươi cũng giắt đao đứng dình ở cửa phủ, tất nhà-ngươi có lòng làm phản. (Còn nữa)

RƯỢU PIPPERMINT

ĐỜI CHO ĐƯỢC HIỆU

GET!

Rượu này uống mát khan tiếng và tiện.
Làm bằng đường tin anh.

BÀ CHÚA NHỮNG CRÈMES BẠT-HÀ.

Pha lộn với nước, rượu Bạt-hà Pippermint uống lấy làm mát mẻ lắm. Hãng cất ra từ năm 1796 ông **GET FRÈRES** ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện.

Nên dùng thuốc:

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sổ ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Một vị độc giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá trị và cách dùng thuốc Dragées Rabuteau thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau độ dầy và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau đây: Thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) này bào-chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khí đạm-tam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bọn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh xao và yếu đuối, đau mỏi, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đứng thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm để lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào chế lớn đều có bán cả.

2966

PILULES

APHRODISIAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công-hiệu

Chữa các bệnh sinh dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chỉ tại phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi BÁN TẠI:

Hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy còm, hay bị kèm huyết sinh ra rạo phải, làm cho hay ho vật nồng thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có vị gì mà sợ giọng bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urosformine

Giá 1$40 một hộp

CÁI BỆNH HUYẾT SUY

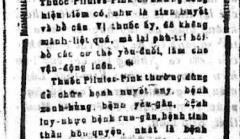
Bệnh huyết suy đàn-bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy cũng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra bệnh nào chứng nấy tật khốn, làm cho đàn bà con gái cực khổ cả đời.

Vì vậy từ lâu đàn-bà con gái lại phải dùng thuốc làm cho khí-huyết được chóng sạch luôn luôn, và bổ dưỡng lấy sức khỏe của mình.

Trong các vị thuốc thật là hiệu nghiệm về bệnh ấy, thì không gì hơn thuốc Pilules-Pink, cách điều chế hợp với khí chất đàn bà lắm. Thuốc Pilules-Pink có những công hiệu tiềm cố, như là sinh huyết và bổ cân. Vị thuốc ấy, đã không mãnh-liệt quá, mà lại phù-trì bồi bổ các cơ thể yếu-đuối, làm cho vận-động luôn.

Thuốc Pilules-Pink thường dùng cả chữa hoàn huyết suy, bệnh xanh-hăng, bệnh yếu-gầy, chân lay-nhược bệnh run-gân, bệnh tinh thần hôn-quyện, nhất là bệnh không ngủ, bệnh tiêu-hóa không điều hòa và bệnh ăn không ngon cơm.

Thuốc PILULES PINK hàng thuốc nhà cũng có bán.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh: đau dạ dầy, đi lỉ, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán: 0$60 một lọ

TAM-TÌNH-Y-TÔN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

Bản-hiệu chuyên nghề làm thuốc đặt ngoại khoa, chữa tuyệt cục tinh tế chữa đủ các bệnh mới, bịnh lâu, bịnh nặng bịnh trong số sống phúc còn chữa cũng được hồi sinh khỏi tử giầu có lấy phải gia, người nghèo tùng quá không tiền xin thuốc cũng cho.

Chữa các bịnh như sau này: đau ông mông tinh, gì tinh, lậu tinh, hoạt tinh, tràng tinh không nở, đau bẹ kinh nguyệt không điều, huyết ít, nuyết đen, nuyết hôi, huyết tinh, khí hư, bạch, đái kinh thấy ra liền miền, sinh ra trăm chứng đau bụng đau đớ kinh niên, ho lao, thần tuyền, nổi trái, phù thũng, phong thấp cả chứng, sốt rét, sốt nóng, thổ huyết, khạc huyết, tị huyết, tê tí, già nửa hộp 1$00, đau mới mắng uống giá mỗi chai 0$50.

Cần giang mai

Bản hiệu chia ra bốn chứng tận chế bốn thứ thuốc: lậu đọc, lậu tinh, lậu huyết, chỉ lâu, giang mai tùy chứng dong độc ba cam giang lâu, các bịnh không giống nhau, chứng thời ở trong, chứng thời ở ngoài. vì có ngại mắc bịnh uống thuốc sau mất đi mà người đàn bà lại mắc ra bịnh khí hư, bản-hiệu chế đủ các thứ thuốc thuốc các bịnh giang lâu thuốc và không hại gì đến đường sinh dục mà người đàu bà không sinh bịnh khí hư được.

Thuốc lậu giá 1$00 một chai.
Thuốc giang 1$50 một chai.
Thuốc bổ 1$00.
Ống thụt 0$50.

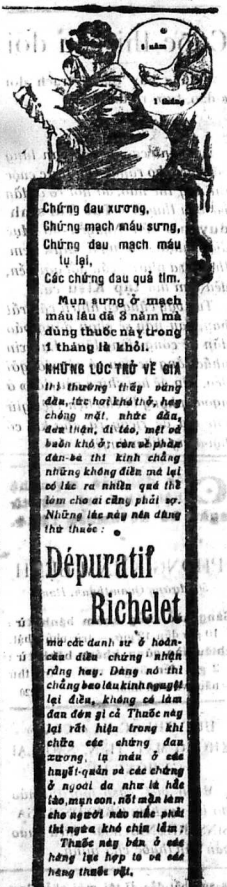
Có bán thuốc chữa thuốc phiện nghi nào ăn đã lâu nằm uống cũng khỏi, mỗi trai giá 1$00, chai, con 0$50.

Quí khách ở xa viết thư về kể bịnh bản-hiệu gửi thuốc đến ngay gửi cách lánh hóa giao ngân.

TAM-TÌNH-Y-TÔN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

Chứng đau xương,
Chứng mạch máu sưng,
Chứng đau mạch máu tụ lại,
Các chứng đau quả tim.
Mụn sưng ở mạch máu lâu đã 3 năm mà dùng thuốc này trong 1 tháng là khỏi.

NHỮNG LÚC THỬ VỀ GIÓ

Ai thường thấy vùng đầu, lúc hơi khó thở, hay chóng mặt, nhức đầu, đau thận, đi táo, mệt vô buồn khó ở; cần về phương dán-ba thì kinh chẳng những không điên mà lại có lúc ra nhiều quá thế làm cho ai cũng phải sợ. Những lúc này nên dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

thứ các danh sư ở hoàn-cầu đều chứng nhận rằng hay. Dùng nó thì chẳng bao lâu kinh nguyệt lại điều, không có làm đau đớn gì cả. Thuốc này lại rất hiệu trong khi chữa các chứng đau xương, tự mình ở các huyệt-quản và các chứng ở ngoài da như là hắc lào, mụn con, nốt mẩn làm cho người nào mắc phải thì ngứa khó chịu lắm;

Thuốc này bán ở các hàng lục hợp to và các hàng thuốc vật.

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, rất hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$10

Chỉ tại phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert.

PHÀM,

Thứ chè tốt, thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giả là cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU

số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 115, phố Khách Haiphong
số 71, phố hàng Trống Namdinh

Kính cáo

Agents d'Annonces en Europe:

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe

Trị được bệnh huyết suy

làm cho trong mình

thêm chất đỏ

Gởi bán tại:

HIỆU bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THỔ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI CHỢ HIẾU

Ở ga YÊN-LÝ xuống xe thì gọi ngay: con chạy ra mời, thì xuống.
Ở ga Yên-lý và ở Vinh-re.

Ở CHỢ HIẾU phía-cuối có gửi 3 giờ hai buổi, của ga Yên-lý về Vinh và ngược lại.

ĐƯỜNG VINH TỚI HUẾ

Ở VINH đi bắt 4 giờ sáng đến Đồng hà vừa kịp chuyến xe lửa vào Huế.

Ở ĐỒNG HÀ xe bắt đi giờ nào cũng sau khi khách ra lửa thì nghỉ ở Đồng hà.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đồng hà nên đi xe thổ thì được nhẹ thân hơn, những khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫn, xin hiệt quí khách đánh giây thép trước cho bản-ty. Hễ khi bản-ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare; — mà đường Vinh-Đồng-hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đồng-hà gare.

» ĐƯỜNG SANG LÀO. — Vì độ này bên Lào mưa luôn xe không đi lại được nên xe chúng tôi cũng hoãn không chạy, phòng đầu hết đầu tử tháng mười lấy (Novembre) trở đi thì mới lại chạy.

CÔNG KOLA COCA

RƯỢU BỔ

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ong L. BLANC *(người sáng-nghiệp)*

MAROC (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

51, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

NƯỚC HOA THƠM CÔ BA

FACHOD Frères & Cie LYON

GRANDS MAGASINS REUNIS

Phố Paul Bert, phố Đồng Khánh và phố Hollandes

HANOI

TỪ NGÀY 1er OCTOBRE BÁN HẾT NGÀY 10 OCTOBRE

BÁN RAO HÀNG

Xà phòng nước hoa — Đồ đan cho đàn ông — Áo sơ-mi — Mũ — Giầy
Đồ thể thao — Các đồ chơi — Đồ gỗ — Vải bán mảnh
Vải bán thước — Kim chỉ — Đồ đan cho đàn bà — Giầy bút
Các thứ kính — Đồ dùng trong nhà — Bàn thấp — Các đồ xứ-lí
Đồ vệ sinh — Bao kéo — Đồ sắt — Các thứ thuốc — Đồ ngứa

CÁC VỊ ĂN UỐNG

Xem trên gác. Tại chỗ cất áo quần

Hàng mới tới. Các thứ ni-đọ.
Các thứ rất mới dùng cho các quý ông.

TÉLÉPHONE N° 126 — BOITE POSTALE N° 40 — Adr. Tél. MAGASINS

CAO-BẠCH

Quý-khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem xuống **GARAGE SOBILLOT**, *số 7 phố Sobillot, Hanoi: Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quý-khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự; không xe nào tồi cả bằng.

Cho thuê xe ô-tô

VỚI 20 QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ LIỀM ĐƯỢC

500.000 quan

Một cái vé PANAMA có rút số

Mỗi năm số tiền các lô có hứa ba trăm quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan		295 lô		5.900 quan
127 lô	250.000		1.285 lô		2.500 —
253 lô	100.000		12.650 lô		1.900 —
253 lô	10.000		1.737.682 lô		400 —

Cứ xe được áy các ngày tài số mỗi cho đến khi số vé chỉ mình trúng thì thôi

Mỗi lần rút số sẽ chọn được một số lô có số trúng số, mà không phải đợi lâu. Mỗi lô có hai chiếc vé được tính hết. Các số trúng cho người mua đồng với các vé-thường, người mua vé lô nào muốn xem cũng được, đúng sau khi lần rút riêng ngày 15 Mars, 15 Juin, 15 Septembre và 15 Décembre, cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự phần cuộc rút số, thì gởi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)